1940 ий
12
МАРТ
№ 24 (637)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла эллаcе пролетарий-шамыч, ушныза!

ЯРВЕЗЕ КОММУНИСТ

ВЛКСМ
Маробком
ден
Горком
орган

XIX Областной партийный конференцийын залыштыже. Фото С. Чуршуковын.

XIX ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНЫЙ КОНФЕРЕНЦИЙ

Ончылгече, деловой обстановкышто, XIX марийский областной партийный конференций почылто.

Областной партийный организаций XIX конференцийым партийын идейный илышыштыжат, озанлык ден культурный строительствыштат кугу сеҥымаш-шамычым ыштыме дене вашлийын. Тудо шке радамжым эше утларак пеҥгыдемден, ВКП(б) ЦК йыр, советский калыкын да тӱнясе пролетариатын вождьшо Сталин йолташ йыр эше чотырак сплотитлалтын, шемер масса дене кылжым ятыр пеҥгыдемден.

Партий радамым троцкистско-бухаринский да буржуазно-националистический элемент-шамыч деч эрыктышаш верч решительно кучедалмыже дене марийский партийный организаций кок гана утла кушкын. Шӱдӧ дене ончыл еҥ-шамыч, нунын кокла гыч ятырже комсомольский активист-шамыч Ленин-Сталин партийын радамышкыже ушненыт.

ВКП(б) XVIII с'ездын решенийжым шуктышаш верч областной партийный организаций начарын огыл кучедалын. Промышленный предприятий-шамыч продукций лукмашым шукемденыт, качествымат ятырак саемденыт.

Мемнан республикын 262 колхозшо да ял озанлыкын передовикше-шамыч 1939 ийыште Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватленыт. Нунын кокла гыч 37 колхоз ден ферма-шамычым Главный выставочный комитет 1-ше да 2-шо степенян диплом дене премироватлен.

Республикысе партийный организаций комсомольский организаций дене вуйлатымашым ятыр саемден. ВКП(б) Обком, тудын секретарьже-шамыч комсомольский организацийын пашажым саемдышаш нерген эреак заботитлат. ВКП(б) райком-шамыч, тыгак первичный партийный организаций-шамыч комсомольский организаций дене серьезно зaниматлаш тӱҥалыныт. Областной партийный организаций комсомолец-шамычым да молодежьым коммунистический духеш воспитатлышаш верч чот тырша. Молодежьлан чыла возможность пуалтын: волгыдо школа-шамыч, книга дене поян партийный кабинет-шамыч, театр, клуб, лудмо пӧрт-шамыч чыланат самырык поколенийым коммунистический духеш воспитатлаш призван улыт. Партийный организаций шӱдӧ дене самырык еҥ-шамычым куштен, воспитатлен да нуным руководящий партийный, советский, хозяйственный пашаш выдвигатлен.

Но областной партийный организацийын пашаштыже ситыдымаш-шамычат але ятыр улыт. Партий нуным нигунамат ок шылте. Областной партийный конференцийын делегатше-шамыч большевистский критика ден самокритикым кумдан шарыме негызеш чыла ситыдымаш-шамычым тӱжваке луктыт да XVIII партийный с'ездын решенийжым тӱрыс илышыш пуртышашлан корным палемдат.

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель Вячеслав Михайлович Молотов йолташым Ленин орден дене наградитлыме нерген

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН

УКАЗШЕ

Большевистский партийым организоватлыме, Советский государствым ыштыме да пеҥгыдемдыме пашаште выдающий заслугыжлан СССР Калык Комиссар-шамыч Совет . Председатель Вячеслав Михайлович Молотов йолташым, тудын 50 ий темме кечыштыже, **Ленин орден** дене наградитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

ЛЕНИН ден СТАЛИНЫН верный соратникшылан *Вячеслав Михайлович* МОЛОТОВЛАН

Большевистский партийын Центральный Комитетше тыйым, Ленин ден Сталинын ӱшанле соратникшым, Советский правительствын руководительжым—тыйын витле иет темме кечын—шокшын саламла.

Шкендын пӱтынь сознательный илышет мучко тые большевистский партийын выдающий деятельже да вождьшо лийын, пашазе классын пашажлан, коммунизмын пашажлан кӱрылтде служитлет. 1905—1907 ийласе революцийын поражениймже деч вара реакцийын шучко ийлаштыже, пашазе движений нӧлталтмаш ийлаште, „Звезда“ ден „Правда“ эпохышто, первый мировой империалистический войнан тулыштыжо—тые, мемнан элыште пролетариат диктатура верч нойыде кучедалын, большевизмын знамяжым кеч кунамат кӱшнӧ кученат. Петроградский Военно-Революционный Комитет член улмет годым тые 1917 ий Октябрьыште кугу революционно-большевистский пашам ыштенат. Донбассысе, Украинысе, Москвасе партийный организаций-шамычын руководительышт лийын, ВКП(б) ЦК секретарь лийын ыштыме шкендын пашат дене, Советский правительствын главаже постышто шуко ий ыштыме шкендын пашат дене тые партийын да Советский Союзысо шемер-шамычын шокшын йӧратымашыштым да кугун пагалымашыштым заслужитленат.

Большевистский партийын виднейший вождьшо-шамыч гыч иктыже улмет дене, социалистический экономикын да у, коммунистический культурын кугу организаторжо улмет дене тые ленинско-сталинский типан политический деятельын эн сай качествыже-шамычым шке кӧргыштет воплотитленат. Тые марксизмын-ленинизмын идеяже-шамыч верч кеч кунамат последовательно кучедалынат да кучедал шогет, партий ден советский калыкын тушманышт ваштареш, троцкист, зиновьевец, бухаринец-шамыч да буржуазийын моло агентше-шамыч ваштареш партийын линийжым чакныде отстаиватлет.

Социализм эл шкенжын успехше да сеҥымашыже-шамыч дене шукыштыжо тыйын энергиетлан, ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель постышто тыйын нойыде ыштыме пашатлан обязан. Партий ден эл ончылно шкендын устный ден печатный выступленийлаштет тые коммунистический обществым ыштыме великий пашан гигантский опытшым обобщатлет.

Тыланет, мемнан шерге друг ден йолташна, мемнан партийын благожлан, мемнан родинын благожлан, коммунизмын благожлан шуко, шуко ий тазалыкым да умбакыжат плодотворный пашам ыштен илашет уло чонна дене желатлена.

ВСЕСОЮЗНЫЙ КОММУНИСТИЧЕСКИЙ (большевик - шамыч) ПАРТИЙЫН ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТШЕ.

47

Ончылгече XIX областной партийный конференций почылто

10 МАРТЫСЕ ЗАСЕДАНИЙЫН ДНЕВНИКШЕ ГЫЧ

10 мартыште кастене Марийский АССР Верховный Советын залешыже XIX марийский областной конференций почылто. Конференцийым ВКП(б) Маробкомын первый секретарьже Кушнарев йолташ почо.

Деловой президиумыш Кушнарев, Мамаев, Чебоксаров, Ончуков, Жуков, Абрамов, Кавалеров, Иванов, Тукманов, Платов, Орликов, Федоров, Шишкин, Тимофеева, Темерешев, Суворов, Садыков, Тихомиров да Гурьева йолташ-шамыч сайлалтыныт.

Тидын деч вара, конференций кужу жап рўжге совым кырен почетный президиумыш калыкын великий вождьшо Иосиф Виссарионович **Сталин** йолташым, ВКП(б) ЦК Политбюро член Молотов, Ворошилов, Каганович, Калинин, Андреев, Жданов, Микоян, Хрущев йолташ-шамычым, Политбюро членыш кандидат Берия, Шверник йолташ-шамычым да Маленков, Димитров ден Тельман йолташ-шамычым сайлыш.

ВКП(б) Обкомын первый секретарьже **В. М. Кушнарев йолташ.**

Мандатный комиссийым 7 ен гыч да секретариатым 7 ен гыч сайлымек, конференций тыгай ончышаш пашам утвердитлыш:

ВКП(б) Марийский Обкомын отчетный докладше;

ВКП(б) Марийский Обком ревизионный комиссийын отчетный докладше;

ВКП(б) Обкомын у составшым сайлымаш;

ВКП(б) Обкомын ревизионный комиссийжым сайлымаш.

Регламентым утвердитлымек, кужу жап рўжге совым кырен, конференций калыкын великий вождьшо, учитель, друг Иосиф Виссарионович Сталин йолташлан да тудын эн лишыл соратникше Вячеслав Михайлович Молотов йолташлан саламлыме письмам приниматлыш.

10 мартыште кас заседанийыште конференций ВКП(б) Марийский Обкомын отчетный докладшым колышто. Кушнарев йолташ шке докладыштыже марийский партийный организацийын ыштыме кугу пашаже нерген, тудын пашаштыже улшо ситыдымашыже-шамыч нерген ойлыш.

11 МАРТЫСЕ ЗАСЕДАНИЙ-ШАМЫЧЫН ДНЕВНИКЫШТ ГЫЧ

Эр заседаний 10 шагатлан тўнгале. Эн первояк конференций ВКП(б) Обком ревизионный комиссийын отчетный докладшым колышто, докладым ревизионный комиссийын председательже Сизов йолташ ыштыш.

Тиддеч вара конференцийын делегатше-шамыч пеш кугу политический нöлталтмаш да кужу жап совым кырымаш дене Ленинградский военный округын боецше, командирже да политпашаенже-шамычлан—финляндский шемер-шамычым маннергеймовский палач деч утарыше-шамычлан саламлыме письмам колтышт.

Конференций отчетный доклад-шамычым обсуждатлымашке кусна. Прений мутым эн первояк Сидоров йолташ (МАССР СНК уполнаркомзаг) нале. Тудын почеш Куклин (Ронга), Кусакин (Звенига), Кондратьев (ВКП(б) Обком), Шабалин (Пектубай), Долганов (Килемар), Миловидов (Юрино), Калмыков (Сотнур), Галкин (ВКП(б) Обком), Темерешев (ВЛКСМ Обком), Мамаев (ВКП(б) Обком) да моло-шамычат, чылаже 18 ен выступатленыт.

Выступатлыше - шамыч кокла гыч шукыжо республикысе центральный учреждений - шамычын, утларакше Наркомземын, Наркомпросын, Наркомфинын районный организаций-шамычлан начарын полшымышт нерген ойлышт.

Кас заседанийыште Кушнарев ден Сизов йолташ-шамычын докладышт почеш прений лийын.

XIX Областной партийный конференцийын участникше-шамыч (шола гыч пурлашке) шинчат: Ладин, Федорова, Зинин; шогат: Тадасеев, Корюкин.

Фото С. Чуршуковын.

Снимкыште (шола гыч пурлашке): О. П. Егорова ден Е. А. Моисеева йолташ-шамыч. Нуно Марпединститутын физико-математический факультетыштыже тунемыт; тунеммаште отличница улыт. Общественный пашаштат активно участвоватлат. Ленинско-сталинский комсомол членын лўмжым гордость дене нумалыт.

Фото М. Чуршуковын.

Коммунистын вуйлатыме колхозышто

Герасим Васильевич Иванов йолташ ВКП(б) член. Тудо 1939 ий март тылзе годсек „Комбайн" колхозын (Волжский район) председательжылан пашам ышта. Иванов йолташын председательлан шогалмыже годсек колхоз ятыр пенгыдемын, кушкын. Кодшо ий тудын инициативыже дене колхозышто молочно-товарный ден свино-товарный фермым организоватлыме. Фермыште 22 вуй ушкал да 55 вуй сöсна уло. Колхоз шошо аҕаланат тўрыс ямдылалт шуын. Урлыкашым сортироватлен кукшо верышке оптымо. Сеялка да моло ял озанлык инвентарь-шамычат тўрыс ремонтироватлыме.

Кызыт Иванов йолташ колхозник-шамычым удобрений ямдылмашке мобилизоватлен. Теле жапыште 1120 воз терысым пасушко шупшыктымо, 4 тонн минеральный удобренийым, 32 центнер ломыжым ямдылыме.

Тений чыла ял озанлык пашам звено дене ышташ тўҥалыт. Тидлан 10 звеном организоватлыме. Пашам соревноватлен ышташлан „Комбайн" колхоз „Веселая горка" колхоз дене соревноватла.

И. Д. Дмитриев.

ЛЕНИНГРАДСКИЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ ШТАБЫН

ОПЕРАТИВНЫЙ СВОДКЫЖО-ШАМЫЧ

8 мартыште фронтышто существенный нимат лийын огыл. Выборгский заливыште мемнан часть-шамыч **Еси-Саари** местечкан **Еси Саари** островым, **Рахкасаари** местечкан **Катилан-Саари** островым, **Тэвва-Саари** островым, **Муста-Саари** островым, **Хиетасаари местечкан** островым налыныт.

Мемнан часть-шамыч 12 орудийым, 57 пулеметым, кок миллион патроным руалтен налыныт.

Мемнан авиаций противникын войскаже-шамыч ваштареш активный действийым ыштылын, тидын годым противникын 2 самолетшым волтен шумо.

* * *

9 мартыште фронтышто существенный нимат лийын огыл. Выброгский заливыште мемнан часть-шамыч **Порнансаари** остров ден **Пюиспансаари** островым да тиде заливын западный серыштыже **Карлпила** ден **Рюхеля** местечко-шамычым налыныт, а **Выборг** деч северо-востокышкыла **Выборг—Сердоболь** кўртньö корнышто **Репола** местечкым налыныт.

Мемнан авиаций противникын войскаже ден военный об'ектше-шамыч ваштареш активный действийым ыштылын, тидын годым противникын 5 самолетшым волтен шумо.

* * *

10 мартыште фронтышто существенный нимат лийын огыл. Выборгский заливыште мемнан часть-шамыч **Варие Саари** островым налыныт. Тиде заливын западный серыштыже мемнан часть шамыч **Нисалахти** (Северное) местечкым налыныт. **Питкяранта** ола деч западышкыла Ладожский ерыште мемнан часть-шамыч **Зуоратсу** островым налыныт. **Суоярви-Сердоболь** кўртньö корнышто **Лоймола** станций районышто разведывательный партий-шамычын виян кычалмашышт кая.

Мемнан авиаций противникын войскаже ден военный об'ектше-шамыч ваштареш активный действийым ыштылын, тидын годым противникын 8 самолетшым волтен шумо.

Йошкар-Оласе у магазиным строитлымаште штукатурлан пашам ыштыше стахановка А. С. Юртикова йолташ паша нормыжым кече еда 159 процентлан тема.
Фото М. Чуршуковын.

БОЕЦ-ОТЛИЧНИК

А. Н. Печников йолташ Йошкар Армийын боецше лияш изиже годымак мечтатлен да шке мечтажым шукташак тыршен.

— Ачай, мыланем пычалым ыштен пу, мый чодраш мераҥ лӱяш каем,—чӱчкыдын манын изи Ананий. Но ачаже тудын йодмыжым шуктен огыл.

Жап эртен. Ананият школышто куанен тунемаш тӱҥалын. Тудо тунеммыже годым военный паша ден пеш чот интересоватлен. Эреак военный техника нерген книга-шамычым лудын. Морко педучилищыш тунемаш пурымекыже школысо осоавиахим организацийын ик активный членже лийын, варажым тудым осоавиахим организацийын председательжылан сайлат.

Печников йолташ осоавиахим организацийын пашажым моштен организоватлен. Тудо осоавиахим член-шамычым винтовка, противогаз дене знакомитлаш тӱҥалеш. Нунын коклаште ворошиловский стрелок значоклан норма сдатлымашым организоватла. Шкеже ворошиловский стрелок II ступень значоклан нормым „отлично" сдатлен.

Педучилищым тунем пытарымекыже Печников йолташ колхозник-шамыч коклаште оборонный пашам ышташ виян пижеш. Тудын инициативыже дене „Красная Звезда" колхозеш (Морко район) осоавиахим организацийым организоватлат. Колхозный молодежь военный пашам кугу желаний дене тунемаш пижеш.

1939 ийыште военный техникын искусствыжо дене овладеватлаш шонышо Печников йолташын мечтаже шуын. Тудым Йошкар Армий радамыш приниматлат. Кызыт тудо N—ский частьын полковый школыштыжо тунемеш. Курсант-шамыч коклаште тудо кугу авторитет дене пользоватла.

Полковой школыш тунемаш пурымекыже Печников йолташ кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнен да Йошкар Армийын XXII идалыкшым „отлично" отметка дене вашлийын.

Печников йолташ огневой подготовка дене упражнений-шамычым эн сайын сдатлен. Боевой патрон дене первый гана лӱймаштак 30 очко гыч 29 очком налын. Школа командований тудлан благодарностым каласен.

Тыгак часть командований А. Н. Печников йолташым приказ дене распоряжений сайын шуктымылан да боевой ден политический подготовкышто отлично тунеммыжлан полковой почет онгаш пуртен.

Изинекак военный пашам йӧратыше, Ленинский комсомолын воспитанникше А. Н. Печников йолташ Йошкар Армийын боецше лӱмым честно нумалеш да родиным священный границыжым шке шинча сортаже семын арала.

Кл. Березин.

Фельдшерско-акушерский школысо студент - физкультурник - шамыч (шола гыч пурлашке) Н. А. Мосунов, Б. М. Соколов да инструктор П. В. Никитин гимнастикым ыштат.
Фото М. Чуршуковын.

ПАШАШТЕ ПРИМЕРЫМ ОНЧЫКТАТ

Параньга район „Марий" колхозышто комсомолец-шамыч пашаште примерым ончыктат. Теве комсомолка М. Александрова йолташ пасушко торфым шупшыкта. Тудо кече еда паша нормым 140 процентлан тема. Тыгак торф шупшыктымаште С. Богданов йолташат сай паша образецым ончыкта. Тудо шкетын 8 центнер ломыжым да 5 центнер кайык терысым поген.

Комсомольский организацийын инициативыже дене колхозышто тылзыште кум номер пырдыж газета лектеш. Газета колхозын шошо агалан ямдылалтмашыжым, шошо ага кампанийым организованно эртарыме нерген воза. Тидын дене пырля ситыдымаш-шамычымат тыр тӱжвак луктын.

А. А. Иванов.

Библиотекын пашаже

Ильпанур неполный средний школышто (Параньга район) ученик-шамычын йодмашышт почеш 1937 ийыште библиотекым почыч. Кызыт библиотекыште чылаже 1000 утла тӱрлӧ учебник, художественный литература уло.

Школа 1940 ийлан 25 экземпляр журнал ден газетым выписатлен.

Ученик-шамыч библиотекыш кугу куанымаш дене коштыт да шке йӧратыме книгаштым йывыртен лудыт.

Я. Мухин.

Марбумкомбинатысе средний школышто тунемше самырык художник Петя Кирьянов М. Ю. Лермонтовын портретшым сӱретла.
Фото М. Чуршуковын.

Сай тӱҥалтыш

Сталин лӱмеш Киевский судоремонтный заводысо комсомолец - шамыч ден Москва оласе 410-шо №-ан школышто тунемше-шамычын эллан цветной металлым погымо нерген инициативыштым Йошкар-Оласе 6 №-ан школысо пионер-шамыч шокшын поддерживатлат. Тиде школысо пионерский отрядлаште металлым погымо нерген беседым эртарыме да нунылан металлым погаш поручатлыме.

Пионер-шамыч поручатлыме пашашке кугу желаний дене пижыч. Нуно тиде кечылаште 2 центнер утла металлым погеныт. Нунын сай тӱҥалтышыштым Йошкар-Оласе вес школа-шамычат поддерживатлышаш улыт.

И. И.

ПЛЕНУМЫН РЕШЕНИЙЖЫМ ИЛЫШЫШ ПУРТАШ

Шукерте огыл Шернур районный комсомольский организацийын V пленумжо эртаралте. Пленумышто ВЛКСМ Обком V-ше пленумын итогшым обсуждатлыме. ВЛКСМ Центральный Комитет VIII ден IX пленумын решений деч вара ятыр комсомольский организаций-шамыч шке паштым палынак перестроитленыт, колхозын хозяйственный пашаштыже активно участвоватлат.

„У вий" колхоз пеленсе (Лопинский сельсовет) комсомольский организаций колхозын шошо агалан ямдылалт шумыжым терга рейдым организоватлен ыле. Проверитлымын итогшым комсомольский погынымашеш обсуждатлыме да тунамак сортировочный группым организоватлыме. Сортировочный группа сутка мучко пашам ыштен, чыла урлыкашым сортироватлен.

„У Кой-Сола" колхоз пеленсе комсомольский организацият шошо агалан ямдылалтмаште кугу пашам ыштен. Комсомолец-шамыч 272 центнер урлыкашым сортироватленыт, 52 центнер ломыжым, 21 центнер фекалийым погеныт, 6000 центнер терысым пасушко луктыныт.

Но посна комсомольский организаций-шамычын пашам ситыдымын ыштымышт дене районышто шошо агалан ямдылалтмаш але кӱлеш семын ок кай. Урлыкашым тӱрыс опшымо огыл. Куськинский сельсоветысе „Немда", „Куракино", „Онар", „Ваштар" колхоз-шамычын урлыкашышт шагал. А вет нине колхозлаште первичный комсомольский организаций-шамыч улыт. Но нуно урлыкашым ситарышаш верч мерым огыт приниматле. Мари-сола сельсоветысе „Карл Маркс" колхозышто тушман-шамыч 40 центнер урлыкашым шылтеныт. Тидым комсомольский организаций шижде кодын. Шукшиерский сельсоветысе „У тиман" колхозышто комсомолец Илья Тимин шошо агалан ямдылалтмаште активно участвоватлышаш годым, шкеак осал пашам ыштылеш: колхозын 25 килограмм киндыжым шолыштын ужален.

Ленинский комсомол имньылан шеф улеш. Но Шернур районысо шуко комсомольский организаций-шамыч тидым практический пашашт дене огыт оправдатле. Больше-Сердежский сельсоветысе „Крестьянка", Коклалинский сельсоветысе „Орехово", Токтамыжский сельсоветысе „У вий" колхозлаште имне ончымаш чыташ лийдымын начар шындалтын: имньым нигунам огыт эрыкте, вӱта гыч терысым огыт лук. А первичный комсомольский организаций-шамыч тидым огыт уж.

МТС пеленсе комсомольский организаций - шамыч шошо агалан тракторный паркым ямдылымаште авангардный рольым налын шуктен огытыл. Казанский МТС пеленсе комсомольский организацийыште 35 комсомолец уло. Но кызыт трактор-шамычым ремонтироватлымаште 7 комсомолец веле пашам ышта. Тиде МТС-ыште 2 трактор пасушто лум йымалне шинча. Шернур МТС-ыште ыштыше комсомолец, райкомол бюрон членже Шутов ремонтышто пашам стахановски ыштышаш олмеш трудовой дисциплиным нарушатлен, 6 кече прогулым ыштен.

Пленумышто колхозный комсомольский организаций - шамычым куштымо шотышто ВЛКСМ Центральный Комитет VIII пленумын решенийжым илышыш пуртымо нергенат пенгыдын ойлалте. 1939 ийыште 24 колхозный комсомольский организацийым почмо да 730 молодежым комсомолыш пуртымо.

Туге гынат, райкомол комсомольский организацийым куштымо шотышто пашам начар колта, несоюзный молодежь коклаште воспитательный паша кӱлеш семын шындалтын огыл. Санденак але районышто 186 колхоз гыч 122 колхозышто комсомольский организаций уке. Ятыр первичный организаций-шамыч эркын кушкыт. Казанский сельсоветысе „У нур" колхозный комсомольский организацийыште улыжат 2 комсомолец веле. Секретарь Михайлова молодежь коклаште воспитательный пашам ок ыште, 1939 ийыште ик еҥымат комсомолыш пуртымо огыл.

Южо первичный комсомольский организацийыште комсомол радамыш индивидуально пуртымо шотышто большевистский принципым нарушатлат. Теве Лопинский сельсоветысе „Пахарь" колхоз пеленсе комсомольский организаций хулиган, йӱшӧ Лаптевым приниматлен.

Ятыр комсомолец-шамыч „ВКП(б) историй краткий курсым" серьезно изучатлат. Теве РОНО пеленсе комсомольский организаци-

(Мучашыже 4-ше стр.)

Олимпиадыште ситыдымашым корандаш

Тений Марпединститутын комсомольский да профсоюзный комитет-шамычын инициативышт дене кокымшо олимпиада эртаралтеш.

5 мартыште институтын йошкар знамян естественный факультет выступатлыш. Естественный факультет олимпиадылан ўмашсе деч эше сай ямдылалташ тыршен. Выступатлышаш номер - шамычымат сайым ойырен моштен.

Туге гынат, ситыдымашшамычым ончыктыде огеш лий. Кумло утла еҥан хор „Песня о Сталине", „С нами поет вся страна", „Провожание", „Пойду я, выйду я" муро-шамычым мурышт. Тынар шуко еҥан хор деч сай мурымашым вучаш лиеш ыле, но тиде вучымаш арам гына лие. Студент-шамыч хорлан пытаракак начар ямдылалтыныт.

Шуточный номер-шамыч дене 4 ўдыр выступатлыш. Шуточный номер начарак огыл, институтысо ситыдымаш-шамычым критиковатлышт. Но тудо шуточный номер почеш тыгай шонымаш лекте: пуйто институтышто дисциплина студент - шамычын ресторанышке да кафешке кочкаш коштмыштлан кӧра лушкыдо.

Кошартыш номер ончаш мийше-шамычлан путырак келшыш. Тиде номерыште Йошкар Армийын Западный Украина ден Западный Белоруссийыште илыше калык - шамычын утарымыжым ончыктышт.

Естественный факультетын выступленийыштыже лийше ситыдымаш - шамычым вес факультет-шамычлан ушыш налман.

Олимпиада 5 апрель марте шуйна. Олимпиадыште эн сай номер дене выступатлыше факультетым да посна студент - шамычым профком ден дирекций премироватлаш тӱҥалыт.

Вас. Мих.

„Мустай" колхоз шошо агалан ямде

Шернур район „Мустай" колхоз 1940 ийыште кажне гектар гыч 18 центнер дене пырчан культурым, 120 центнер дене паренгым налаш обязательствым налын. Тидым шуктышаш верч колхоз виян кучедалеш. Пашам „Чодра-Нур" колхоз дене соревноватлен ышта.

Шошо ага пашаш лекташлан ял озанлык машина да инвентарым ремонтироватлен шындыме. Тыгак урлыкашымат сортироватлен кукшо верыш оптымо. Тидын дене пырля пасушко 700 воз терысым лукмо, 25 центнер фекалийым, 15 центнер кайык терысым да 10 центнер ломыжым погымо. Шошо агалан ямдылалтмаште комсомолец-шамыч активно участвоватлат.

А. Е. Чемеков.

Йошкар-Оласе 7-ше номеран школын 9 „А" ден „Б" классысе редколлегий член-шамыч (шола гыч пурлашке) А. Дмитриев, П. Ломакин, Н. Чесноков да А. Орлов классный пырдыж газетым луктыт.

Фото. Г. Орловын.

Колхозым виянгдышаш верч кучедалыт

1938 ийыште Ворошилов лӱмеш колхоз пелен 3 еҥ дене комсомольский организацийым организоватлышт. Тунам комсомольский организаций шке пашажым пеш начар ыштыш.

Кызыт комсомольский организаций шке пашаштыже серьезный вашталтышым ыштен. Несоюзный молодежь коклаште политико - воспитательный пашам сайын ыштыме дене 1939 ийыште 9 еҥ угыч комсомол радамыш пурыш. Колхозышто комсомолец-шамыч примерым ончыктен шогат. Шуко комсомолецше колхозын руководящий пашашкыже выдвигатлыме улыт. Теве комсомолец В. Федоров йолташ колхозын мӱкш отарыштыже вуйлатышылан ышта. Тудо мӱкш деч кугу доходым налшаш да мӱкш ешым шукемдышаш верч виян кучедалеш.

Тыгак комсомолец - шамыч Ильин, Кудрявцева да молат пашаште эн ончыльно улыт. Пашам сайын ыштымыштлан колхоз правлений нуным шуко гана премироватлен. Комсомолец-шамыч шке политический шинчымашыштым чарныде нӧлтен шогат.

Комсомолец - шамычын инициативышт дене колхозышто стахановский школым организоватлыме.

М. Семенов.

Сотнур район.

Участкыш 45 тонн терысым лукмо

Тиде кечылаште „У корно" колхоз (Шернур район) 6 еҥ дене ефремовский звеном организоватлен.

Звено Г. Бурков йолташын вуйлатымыже дене участкыш 45 тонн терысым луктын, 8 центнер ломыжым да 5 центнер кайык терысым ямдылен.

Богданов.

Примерный конюх

Ронго сельсоветын депутатше М. Рябчиков йолташ „Ўжара" колхозышто (Ронго район) старший конюхлан пашам ышта. Тудын ончымо имне-шамыч таза, кукшо упитанностян улыт.

Рябчиков йолташ РККА фондыш пуашлан 3 имным ончен ямдылен.

Т. В. Таныгин.

Оборонный пашаште вашталтышым ыштыме

(Юнкор-шамыч письма обзор)

Партийын XVIII с'ездше советский калык ончылан социалистический родинын оборонный куатшым эреак пенгыдемден шогаш задачым шынден.

ВКП(б)-н исторический с'ездше деч вара мемнан республикысе предприятийлаште, учреждениелаште, колхозлаште да школлаште оборонный паша ятырак саемын. Пытартыш жапыште мемнан республика мучко ятыр осоавиахим первичный организаций-шамычым угыч организоватлыме. Тиде паша дене партийный ден комсомольский организаций-шамычат конкретнырак вуйлаташ тӱҥалыныт. Теве Шернур районышто осоавиахим организаций-шамычын пашаштышт шуко саемман уло. Тидын нерген „Марий" колхоз гыч мемнан юнкорна **М. Ямет** тыге увертара:

„Мемнан колхозышто комсомольский организацийын инициативыже дене тений угыч осоавиахим организацийым организоватлыме. Тушко 10 еҥ членлан пурен. Нуно кызыт ПВХО ден ГСО значоклан нормым сдатлаш ямдылалтыт."

Мари - Сола сельсовет „У ял" колхоз пеленсе осоавиахим организацият шке пашажым тӱҥ гычак перестроитлен. Чыла паша план почеш ышталтеш. Осоавиахим член-шамыч коклаште политинформаций, оборонный тема дене беседа-шамыч эртаралтыт. Кызыт организацийыште 9 еҥ ПВХО значоклан, 3 еҥ ворошиловский стрелоклан да 16 еҥ ГСО значоклан нормым сдатлен, манын юнкор **В. Вайшев** йолташ увертара.

Коклала неполный средний школыштат оборонный паша сайын шындалтын. Осоавиахим член-шамычылнат 2—3 оборонный значокан улыт. Нуно военный паша тунеммаштат отличник улыт. Кызыт адак 15 еҥ ворошиловский стрелок значоклан нормым сдатлаш ямдылалтеш. **(А. Рукавишников).**

Тыгак Токтамыж неполный средний школышто ПВХО дене 30 значкистым, 15 ворошиловский стрелокым ямдылыме **(М. Тымбаршев).**

Оборонно-массовый пашам сайын ыштыше осоавиахим организаций-шамычым Шернур районышто ятыр ончыкташ лиеш. Ончыкыжым нунын сай паша опытыштым кумдан шарыман. Первичный осоавиахим организаций-шамычын председательыштлан эн сай беспартийный-ш а м ы ч ы м шогалташ кӱлеш.

Пленумын решенийжым илышыш пурташ

(Мучаш)

йын секретарьже С. В. Скворцов „ВКП(б) историй краткий курсын" 12 главажым тӱрыс изучатлен пытарен. Тыгак Купсольский сельсоветысе "Ударник" колхоз председатель Кочергин, Мари-сола средний школын преподавательже Чемеков „ВКП(б) историй краткий курсым" 12 главажге изучатлен пытарен да конспектым возеныт. Но посна комсомолец-шамыч ВКП(б) историйым изучатлымашке серьезно огыт относитле. Примерлан райисполком пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Вайшев, Кукнур средний школын преподавательже Климов, РОНО пеленсе комсомольский организацийыште Мосунова, Роженцова ВКП(б) историйын первой главажымат тунемаш тӱҥалын огытыл. Мари-сола, Казанский, Кукнурский консультационный кустышко комсомолец-шамыч гына огыл, секретарь-шамычат огыт кошт.

ВЛКСМ райкомын пропаганда ден агитаций отделже ВКП(б) историйым изучатлымаште практический полышым начар пуэн шога. Агитационно-массовый пашаштат ситыдымаш уло, местный Советлашке сайлыме годым 300 комсомолец агитаторлан ыштен гын, кызыт пелыже веле ыштат.

Комсомольский пашам тӱҥ гычак перестроитлаш, манын пленум решенийым лукто да тиде решенийым шукташ чыла комсомольский организаций-шамычын обязательыш.

М. Яныш.

Озанлык паша деч корангман огыл

„Эр Ўжара" колхоз шошо агалан ямдылалташ алят кӱлеш семын тӱҥалын огыл. Але марте урлыкашым ситышын сортироватлен шуктен огыл, ял озанлык машина ден инвентарым огыт ремонтироватле. Ятыр имньылан кычкыме ўзгар ок сите.

Комсомольский организаций озанлык паша деч ӧрдыштӧ шога, шошо агалан ямдылалтмашке м а с с ы м мобилизоватлаш колхоз правленийлан ок полшо.

А. А. Пушкин.

Пектубай район.

Удобренийым погат

Кузнеч пелэ кыдалаш школышто (У-Тор'ял район) тунемше-шамыч И. Нагорин, Мамаев, Н. Ермаков „У вий" колхозлан 9 центнер ломыжым, 2 центнер кайык терысым п о г е н пуышт.

Веденькин.

У пионерский отряд

Кугу-Мушко начальный школышто (Шернур район) тений 30 еҥ дене пионерский отрядым организоватлышт. Вожатыйлан ВЛКСМ райком К. Г. Бурдаков йолташым колтыш. Тудо пашашке талын пижын. Кызыт школышто пионерский отряд пашам сайын ышта. Отрядын, кажне звенон пионерский уголокшо уло. Тудым сӱрет, плакат дене сылнештарыме.

Пионер-шамыч коклаште начар тунемше ик ученикат уке. Нунын кокла гыч чылаже 10 отличник уло.

Шукерте огыл пионерский отряд вий дене колхозник-шамычлан Садовнын „Шарнымаш" пьесшым модын ончыктымо. Кызыт отряд концертым ямдыла.

Ф. Шабердин.

Шымакшым кудалтат

СССР ден Марийский АССР Верховный Совет депутат - шамычын мемнан республикысе чыла марий ўдрамаш-шамыч цек открытый письмаштым обсуждатлымеке „У вий" колхозышто (Шернур район) 21 ўдрамаш шымакшым кудалтыш.

М. П. Тымбаршев.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР А—245. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.